

Воєнний час дитячих бібліотек

Чотири місяці війни стали випробуванням для міських бібліотек Одеси, які переформатували свою роботу під умови часу. Нещодавно в інформаційному просторі з'явилися заклики про порятунок наших книжкових фондів. Про це та багато іншого розповідає виконувач обов'язків директора Централізованої бібліотеки для дітей Юрій ГОРБАТЕНКО.

— Юрію Георгійовичу, ви вже сім місяців біля керма Централізованої бібліотеки для дітей нашого міста. Що змінилося у роботі?

— Я у бібліотеці вже 14 років. Працював на посаді бухгалтера, головного інженера, заступника директора. Разом із Галиною Яківною Лазаревою ми проводили ремонти книгозбірень, модернізували їх завдяки підтримці департаменту культури та туризму Одеської міськради і депутатів. І сьогодні наші бібліотеки — це впорядковані приміщення з усіма умовами для читачів та їх працівників. Ми провели ремонти у бібліотеках №4, 21, 23, а в бібліотеках №39, 40, 45, 46, 48 — за рахунок депутатського фонду. Підготовчі роботи розпочалися у філії №22. Але через війну зупинилися. А ідея хороша — великий бібліотечний центр із різними локаціями та різними зонами.

Планів було багато. Коли мене призначили в.о. директора ЦБС для дітей в Одесі, ми одразу ж запланували впровадження у розвиток маркетингу комп'ютерної програми, щоб бібліотека була впізнаваною. Хотіли змінити підхід до комплектування фондів. У нас було лише 50% літератури українською. І, звичайно, планували брати участь у міських заходах, самостійно виходити у парки, на майданчики. Та війна внесла свої корективи...

— Тобто життя розділилося на період до 24 лютого та після?

— Спершу був шок. Але ми не припиняли працювати. Хоча багато наших маленьких читачів із сім'ями поїхали до Європи. Бібліотеки №4 та 23 проводили від-лайн зустрічі з молодими читачами, заохочуючи їх. Нас підтримала міська влада, мер Одеси, департамент культури та туризму, розуміючи, наскільки важливим є розвиток культури у цей непростий час. А тим паче — центри культури, які відіграють у процесі виховання підростаючого покоління значну роль.

Чому дитячі бібліотеки для нашого суспільства настільки важливі? Тому, що все починається з дитини. Спочатку її виховують батьки, потім — дитячий садок, школа. І дитячі бібліотеки весь час ідуть поруч, пліч-о-пліч, супроводжуючи дітей аж до 11-го класу. Від того, настільки успішною буде ця взаємодія, залежить і подальше життя людини. Ми не тільки прищеплюємо любов до читання, а й всебічно розвиваємо, патріотично виховуємо. Ми проводимо екскурсії містом, організуємо майстер-класи, студії. Діти у нас вишивають, в'яжуть, роблять орігамі, розвивають моторику рук. І все це безкоштовно, завдяки ентузіазму наших бібліотекарів.

І це дуже важливо для наших дітей. Бо й у воєнний час у них теж має бути дитинство. Тому ми працюємо, обслуговуємо маленьких читачів. У нас відбувається багато активностей: літні читання, виставки, вікторини, настільні ігри. Проводимо військово-патріотичні читальні, майстер-класи, квести, зустрічі з творчими людьми. У бібліотеці-філії №23 нещодавно відбулася зустріч юних читачів із велопатрулем. Ознайомили малечу із пожежною охороною та заходами безпеки. У бібліотеці-філії №9 творчий клуб «ХЛАМ» запросив у гості артистів Лялькового театру. А в бібліотеці-філії №21 Театр юного глядача показав прем'єру вистави «А ми червону калину піднімемо!».

Кожен робить свій внесок у захист міста і країни. Ми також намагаємося підтримувати одеситів. Відкриваємо й нові проекти. Організували літхаб «»Імпульс», щоб знайомитися з новими авторами та творами. Відкрили міжнародну сторінку з естонською письменницею Лооне Отс, яка написала книжку «Моя Одеса». Усі кошти від продажу підуть на допомогу Україні.

— Нещодавно у соціальних мережах розійшлася новина, що треба рятувати книги з бібліотек. Що ви можете сказати з цього приводу?

— Ми до цієї інформації не маємо жодного стосунку. І це ми роз'яснювали весь тиждень людям, які приходили до наших бібліотек із сумками, щоб рятувати книжки. Усі бібліотечні фонди — власність міста. І ми не можемо ні віддати, ні подарувати, ні продати їх.

Але, згідно з рекомендаціями Міністерства культури України, ми перемістили літературу видавництв, які підтримали агресію росії проти України до наших сховищ. І чекаємо на подальші

постанови. У кожній філії маємо від 500 до 1000 таких книг. Якщо буде розпорядження їх списати, передамо списки до відділу комплектування. За ідеєю, має бути механізм відшкодування списаних книг, щоб можна було придбати нову літературу. Але поки що ми чекаємо подальших вказівок. І жодних дій не робимо.

— *Скільки книг сьогодні у фонді ЦБС для дітей Одеси?*

— Наш фонд налічує близько 350 тисяч книг. За нормою, щороку ми маємо оновлювати його на 5%. Тобто це 10 тисяч книжок. Але сьогодні фінансування значно скоротилося. Тому ми з радістю приймемо книжки українських авторів, щоб поповнити наші фонди та могли запропонувати їх юним читачам. Ми отримали у подарунок книжки від видавництва «Година Майстрів». Відгукнулися й інші українські видавництва. Чекаємо від них посилок. Наші двері відчинені і для презентацій новодруків українських авторів, які проводитимемо у рамках літхаб «Імпульс».

— *Як у вас справи з кадрами?*

— У нас професійні співробітники. Ми постійно проводимо їхнє навчання. У нас працюють ті, хто любить свою професію та вдосконалюється в ній. Через воєнні дії та від'їзд декого з працівників за кордон звільнилися робочі місця. І ми хочемо працевлаштувати тимчасово переміщених людей, які змушено покинули свої міста та села. Вони мають досвід роботи, і ми з радістю їх приймемо.

— *Юрію Георгійовичу, і на завершення питання: що ви вважаєте основою для успіху діяльності бібліотеки?*

— Вважаю, що все залежить від бажання працювати, прагнення до мети. І коли люди бачать приклад, то теж починають діяти. А відтак підтягуються кадри, створюється команда, здатна працювати і щось міняти на краще. Я знаю кожну бібліотеку, кожного бібліотекаря. Ми — як одна велика родина, яка створює свято дитинства для своїх читачів, виховуючи патріота свого міста та країни. Дитячі бібліотеки — основа виховання. І як у всій Європі, в Україні також має приділятися максимальна увага розвитку центрів культури.

Інна ІЩУК.